

Nr 6.

Av herr **Sandberg**, om *ändrade bestämmelser angående jakt efter älg*.

Under sist förflutna höst fälldes ett mycket stort antal älgar i vårt land. Vanligen utgöra de skjutna älgarnas antal årligen mellan 1,500 och 2,000 men uppgingo hösten 1927 till närmare 3,000. Denna starka beskattning torde, om den får fortfara, utgöra en allvarlig fara för älgstammens bestånd, särskilt på vissa trakter där ett mycket stort antal djur dödats.

Men om viss fara förefinnes för älgstammens utrotande, synas farorna för jägarna själva och för andra människor, som under jakttiden vistas ute i markerna, vara icke stort mindre på grund av det ansvarslösa sätt, varpå denna jakt ofta bedrivs. Allmänhetens uppmärksamhet har under sistlidna höst — såväl som under föregående år — särskilt fästs vid det stora antalet olyckor med dödlig utgång, som förekommit under älgjakten. Den mest upprörande händelsen i höstas inträffade som bekant i Sävars socken i Västerbottens län, där ett lag älgskyttar om tre personer ihjälsköto tre andra skyttar, under det dessa voro sysselsatta med styckandet av en fälld älg. I detta såväl som i andra fall av olyckor under älgjakt, vilka inträffat på flera ställen i vårt land, synas skyttarna så hava behärskats av jaktivern, att de icke förmått eller givit sig tid att söka skilja mellan människor och djur.

De nuvarande bestämmelserna angående älgjakten, vilka huvudsakligen genom en starkt begränsad jakttid söka skydda älgbeståndet mot för stark minskning, torde också hava sin skuld till den besinningslösa iver att komma åt det värdefulla villebrådet, som utmärker de jagande, och som kan leda till sådana sorgliga händelser som den ovan nämnda. Ofta blir det för övrigt vid olycks-tillfällena uppenbart, att jakten skett på olaga tid, vilket visar, vad nog också annars icke är obekant, att fridlysningstiden i stor utsträckning icke respekteras. Ej sällan komma dessutom olaga vapen, t. ex. mausegevär, till användning, vilket ytterligare ökar den olycksrisk, som ligger uti att jakten bedrivs av personer, vilka i många fall sakna nästan all kompetens som jägare. Det djurplågeri, som ofta förekommer genom att älgar skadskjutas, torde huvudsakligen få tillskrivas detta sistnämnda förhållande.

Det synes sålunda vara en trängande nödvändighet att snarast söka lösa frågan angående sådana ändrade bestämmelser för älgjakten, att såväl jaktvärden

på detta område som säkerheten för människor i skog och mark i möjligaste mån tillgodoses.

På håll, där man är intresserad av en rationell jaktvård, hava under senare år framförts olika förslag till bl. a. älgjaktens ordnande. Av dessa må här som exempel ett av domänstyrelsen i yttrande till Kungl. Maj:t den ³⁰/₄ 1927 utarbetat förslag beröras.

Ur domänstyrelsens allmänna motivering för sitt förslag anföres följande:

»Enligt styrelsens mening böra föreskrifter avseende reglering av älgjakten inom landet grundas på den principen, att beskattningen i största möjliga mån kommer att stå i rätt förhållande till å skilda orter befintlig och med hänsyn till rådande förhållanden önskvärd tillgång å älg. En dylik hushållningsprincip kan givetvis icke alltid i praktiken genomföras, men densamma bör dock uppställas såsom ett mål att sträva efter.

Den sedan gammalt gällande rättsuppfattningen beträffande jakt, att i allmänhet en var jordägare tillkommer jakträtt på honom tillhörigt område, bör emellertid vid utfärdande av föreskrifter i ämnet lämnas oförkränt. Jordägaren är visserligen pliktig följa i jaktförfattningarna givna bestämmelser rörande förbud för vissa jakt- och fångstsätt, som ur djurskyddssynpunkt ansetts förkastliga, och angående fridlysning, helt eller tillfälligt av vissa djurslag, vilkas önskvärda fortbestånd eljest kunde äventyras, m. fl. dylika föreskrifter till allmänt och för samtliga jordägare gemensamt gagn. Men det bör dock alltjämt vara jordägaren förbehållet att själv avgöra om över huvud taget jakt må bedrivas på honom tillhörigt område.»

Styrelsen framlägger följande riktlinjer för reglering av jakten efter älg inom landet:

»1. Utan sådant tillstånd, varom i 2 punkten härneda förmåles, är all jakt efter älg å mark, där jakträtten icke tillhör kronan, tillsvidare förbjuden.

2. Innehavare av rätt till jakt å sammanhängande område av den storlek och beskaffenhet, att det med hänsyn till ortens förhållanden kan anses tillfredsställa skäligen fordringar på ett självständigt jaktområde för älg, må av länsstyrelsen efter prövning av förebragt utredning kunna medgivas rätt att å området fälla ett med hänsyn till detsammans omfattning, den därå befintliga älgstammens uppskattade storlek och andra på saken inverkan omständigheter skäligt antal älgar.

3. Tillstånd enligt 2 punkten skall avse det år, varunder detsamma begäres, och meddelas för tiden den 10—21 september beträffande Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län samt Särna och Idre socknar av Kopparbergs län och den 10—21 oktober i fråga om övriga delar av landet.

Tillståndet må icke omfatta fångande eller dödande av årskalv av älg.

4. Med innehavare av jakträtt enligt 2 punkten skall vara likställd i 9 § av lagen om rätt till jakt omförmälda sammanslutning, även om denna har avseende på jakt efter allenast älg.

5. För länsstyrelsens resolution med tillstånd till jakt efter älg skall sökande utgiva lösen med femton kronor för varje älg tillståndet avser.

6. Å sådan mark, där jakträtten tillhör kronan, skall utövande av och upplåtande av rätt till jakt efter älg enligt gällande grunder för tillgodogörande av kronans jakträtt vara begränsad till den i 3 punkten bestämda tid, där ej Kungl. Maj:t för särskilda fall annorlunda förordnar.

Fångande eller dödande av årskalv av älg skall vara förbjudet även å mark, där jakträtten tillhör kronan, så framt Kungl. Maj:t ej annorlunda förordnar.»

Som av det anförda framgår innebär förslaget förbud för jakt efter älg utan särskilt tillstånd. En betydlig utökning av jakttiden medgives, men i gengäld begränsas det antal djur, som får fällas, till det efter omständigheterna lämpliga. Därigenom skulle den besinningslösa hetsjakten med sina risker för älgbeståndet, sitt djurplågeri och sina faror för människorna minskas. Att ägarna av mindre jordområden finge lov att sammansluta sig för åstadkommande av tillräckligt stora jaktområden, torde icke vara oöverkomligt. Tvång till sammanslutning skulle dock icke förekomma. Domänstyrelsens förslag synes också innebära ökade möjligheter till kontroll över älgjakten och dess utövare. Det är emellertid angeläget, att vid utarbetandet av ifrågavarande bestämmelser nödig uppmärksamhet ägnas däråt, att dessa icke komma att leda till att möjligheterna till älgjakt särskilt försvåras för de mindre jordägare eller för mindre bemedlade personer genom ett för vidlyftigt eller kostsamt sätt för jakträttigheternas erhållande. Något belopp till bidrag för älgjaktens ordnande och övervakande i jakträttsinnehavarnas eget intresse synes dock av dessa kunna utgöras utan att större betänkligheter därför möta.

På grund av det anförda får jag alltså vördsamt föreslå,

att riksdagen måtte besluta hemställa till Kungl. Maj:t, att Kungl. Maj:t måtte låta utreda och för riksdagen snarast framlägga förslag till ändrade bestämmelser angående älgjakten i syfte att befrämja en rationell jaktvård på detta område och åstadkommande av kontroll i möjligaste mån över att älgjakten utövas av därtill kvalificerade personer och att i övrigt gällande bestämmelser iakttagas.

Stockholm den 14 januari 1928.

O. E. Sandberg.

I motionens syfte instämmer

P. Bergström.

